

به نام خدا

گزارش سفر حضرت آیت الله سید ابوالحسن نواب
و هیأت همراه به واتیکان

۱۶-۱۹ اسفند ماه ۱۴۰۱

سفارت جمهوری اسلامی ایران - واتیکان

بخش دیپلماسی عمومی

بسمه تعالی

شماره صفحه	فهرست مطالب
۳	مقدمه
۳	سخنرانی آیت اله نواب در مراسم میلاد با سعادت امام عصر حضرت صاحب الزمان (عج)
۵	دیدار آیت اله نواب با پاپ فرانسیس رهبر کاتولیک های جهان
۸	دیدار با پدر توماس سیمچزاک دبیر کل طریقه فرانسیسکن ها
۱۰	دیدار با پدر دیه گو رمان کوارالا رئیس موسسه پاپی مطالعات اسلامی و عربی (پیزایی)
۱۲	دیدار با لئوناردو دوسیلئو رئیس دانشگاه پاپی اوربانینا
۱۵	دیدار با رئیس جامعه سنت ایجیدیو
۱۸	دیدار با رئیس آکادمی بین المللی مریم شناسی
۱۹	دیدار با مونسنیور خالد عکاشه، رئیس دفتر بخش روابط با جهان اسلام نهاد گفتگوی ادیان

مقدمه :

حضرت آیت الله سید ابوالحسن نواب رئیس دانشگاه ادیان و مذاهب قم به همراه حجه الاسلام سید محمد حسین نواب رئیس مدرسه هنر اسلامی و حجه الاسلام شیخ عبدالکریم پاز رئیس مرکز شیعیان آرژانتین در سفر به واتیکان که از تاریخ ۱۶ لغایت ۱۹ اسفند ماه ۱۴۰۱ بطول انجامید علاوه بر ملاقات با پاپ فرانسیس رهبر کاتولیک های جهان با برخی مقامات دانشگاهی و دینی واتیکان از جمله پدر دیگو رومان سارتیو کوکارلا، رئیس موسسه مطالعات عربی اسلامی (PISAI)، پدر توماس سیمچزاک، دبیر کل طریقه فرانسیسکن ها، مونسینیور خالد عکاشه، رئیس بخش اسلام نهاد گفتگوی بین ادیان، پروفیسور لئوناردو سیلو، رئیس دانشگاه پاپی اوربانیانا و پدر استفانو چکین رئیس آکادمی بین المللی مریم شناسی واتیکان دیدار و گفتگو کردند.

ایشان همچنین به مناسبت میلاد حضرت قائم امام زمان (عج) ضمن حضور در مرکز شیعیان امام مهدی رم و دیدار با شیعیان و علاقمندان به اهل بیت عصمت و طهارت، بدین مناسبت فرخنده در جمع شیعیان و علاقمندان به امام زمان (عج) سخنرانی کردند.

سخنرانی آیت اله نواب در مراسم میلاد با سعادت حضرت قائم امام زمان (عج)

در مرکز شیعیان امام مهدی شهر رم:

آیت الله سید ابوالحسن نواب، رئیس دانشگاه ادیان و مذاهب قم در جمع شیعیان و مسلمانان این کشور و نیز هموطنان مقیم در مرکز المهدی شیعیان شهر رم حضور یافته و در مراسم جشن میلاد حضرت مهدی (عج) سخنرانی کردند.

این مراسم که با حضور سفیر جمهوری اسلامی ایران، دیپلماتها و خانواده های ایشان و جمعی از شیعیان و مشتاقان آن امام بزرگوار برگزار شد.

آیت اله سید ابوالحسن نواب، رئیس دانشگاه ادیان و مذاهب با بیان اینکه انتظار ظهور یک منجی میان ادیان و مذاهب مختلف مشترک است، هیچ دینی را نمی یابید که منتظر یک منجی نباشند. مهدی موعود به ما شیعیان تعلق ندارد به اهل سنت هم تعلق دارد. اختلافاتی در جزئیات هست ولی اصل انتظار را همه قبول دارند. همه منتظر یک منجی هستند و ظاهراً مسیر عالم راهی جز این ندارد. زمین را بندگان صالح و ازت اش خواهند بود. ایشان نفس انتظار و آمادگی برای ظهور یک منجی عدالت گستر را عامل تعالی و تزکیه انسان قلمداد کرد.

آیت اله نواب با اشاره به دشمنی هایی که با مهدویت صورت می گیرد اظهار داشت، اگر امید به ظهور منجی و به دنبال آن پیروزی حق بر باطل، بلوغ بشریت، آبادانی زمین و آشتی مجدد با طبیعت نباشد، زندگی انسان عملاً بی معنا خواهد بود.

در ادامه صحبت های خود، راه افتادن جوی خون را جزو مطالب خلاف واقعی دانست که در راستای دشمنی با امام عصر مطرح می شود، حال آنکه مشی آن حضرت همان مشی سراسر رحمت رسول خدا (ص) خواهد بود و ایشان از فرزندان رسول خدا هستند و چیزی جز این انتظار نمی رود. این مراسم با مولودی خوانی برای میلاد حضرت قائم (ع) و پذیرایی شام از میهمانان پایان یافت.

دیدار حضرت آیت الله سید ابوالحسن نواب با عالیجناب پاپ فرانسیس رهبر کاتولیک های جهان:

آیت الله سید ابوالحسن نواب رئیس دانشگاه ادیان و مذاهب قم با پاپ فرانسیس رهبر کاتولیک های جهان در محل کاخ رسولی واتیکان دیدار و گفتگو کرد. در این دیدار ضمن ابلاغ سلام های گرم رئیس محترم جمهوری به دیدار قبلی در آسیسی اشاره کردند و در آستانه دهمین سالگرد انتخاب شدن پاپ را به ایشان تبریک گفتند و اینکه در حال حاضر هیأتی از طرف پاپ به عراق سفر کرده تا خدمت آیت الله سیستانی برسند.

پاپ فرانسیس: خیلی متشکرم درب ما به روی شما باز است. من تحت تأثیر معنویت آیت الله سیستانی قرار گرفتم.

آقای اعرافی هم سلام رساندند و از دیدار با شما تشکر کردند. گفتند سفر بازتاب خوبی داشت خواستار این بودند که مطالب پیگیری شود.

جناب پاپ من ۱۰ سال است که اقدامات و اخبار و نقطه نظرات شما را در سفرهای مختلف دنبال می کنم. حضور شما در جهان یک پدیده جدید بود. کلیسا و نگاه به کلیسا را تغییر داد. سفر به فیلیپین خیلی تاریخی بود. وقتی دختر ۱۲ ساله ای به سمت شما آمد و گفت چرا من باید برای امورات زندگی تن فروشی کنم. شما وقتی پشت تربیون قرار گرفتید وضع روحی تان تغییر کرده بود و گفتید مقصر تن فروشی تو ما هستیم، عامل این جنایت ما هستیم.

من به نظر خودم کار مهمی در مورد ادیان انجام دادم. تنها دانشگاه ادیانی جهان را تأسیس کردم دیگر دانشگاه ادیانی در جهان نیست همه ادیان دانشگاه برای خودشان دارند ولی یک دانشگاهی که همه ادیان جهان را بررسی کند نداریم ۲۸ سال قبل ایجاد کردیم.

توانستم صدها دیالوگ را پی گیری کنم. به این نتیجه رسیدم دغدغه اصلی ام انسان است. هدف اصلی ما تعامل و گفتگو با پیروان ادیان، تکیه بر مشترکات ادیان، در جهت همبستگی انسانی، تقویت صلح، کاهش آلام بشری، گسترش اخلاق و فضیلت و وظیفه اصلی ماست.

علت حضورم چیست؟ دانشگاهی با این اهداف بلند الهام گرفته از علمای شیعه در طول ۱۴ قرن گذشته از قرآن که به مسیحیان گفت بیائید روی کلمات مشترک اتفاق نظر کنیم. یک پاپی که پدید جدید است. خورشیدی است که از مغرب طلوع کرده است از آرژانتین، آقای حجه الاسلام پاز محصول سفر من به آرژانتین در ۴۰ سال پیش است.

درون خانواده ادیان ابراهیمی و فیر ابراهیمی فعال هستیم. در جلسه بودائیان جهان تنها غیر بودایی بودم که حضور داشتم در عمان با رهبر اباذریهای جهان (فرقه شیعی) دیدار کردم. هر روز در دنیا در حال گفتگو کردن هستیم. افتخار داریم کتاب تعالیم اساسی کلیسای کاتولیک را به فراسی ترجمه کردیم. هفت سال طول کشید با نمونه عربی، فرانسوی و انگلیسی تطبیق کردیم و یک سال هم طول کشید تا سفارت شما با نسخه اصلی مطابقت کرد. با پاپ راتزینگر هدیه دادیم.

جناب پاپ الان باید چه کرد؟ وقتی که یک دانشگاه آماده است و یک پاپی هم فوق العاده است.

پاپ فرانسیس: برای ما این مثل یک مکاشفه و یک وعده است. آیا این راه را طی می کنیم و می رویم یا راه را به خودمان می بندیم و منکر رحمت خدا می شویم. درباره این موضوع با آیت اله سیستانی صحبت کردم راه دیگری نیست.

اینکه راه را ببندیم و مراقب خودمان باشیم امکان ندارد. راه برادری، ما همه فرزندان خدا هستیم و جنگ بین فرزندان خدا چیز زشتی است یاد گرفتن این سخت است ولی باید جلو برویم. راه از قبل فکر می کنم شروع

شده بود راه آرام ولی این بزرگ شده است. الان می توانیم علنا صحبت کنیم. باید این راه را دنبال کنیم. تاریخ را ببینیم. در یک کتاب تاریخ فرانسوی سرود رولاندو سال ۱۰۰۰ بعد از جنگ بین مسلمانان و مسیحیان که مسیحیان پیروز شدند. کسانی که از مسلمانان زنده ماندند صف کشیدند و جلوی این صف یکی بود که غسل تعمید می داد و در کنارش یکی با شمشیر ایستاده بود. سرود می گوید باید شخص انتخاب کند یا غسل تعمید یا مرگ این جنگی بود که الحمدلله این تمام شد. مردی در سال ۱۲۰۰ بنام فرانسیس آسیسی حاضر بود برود با سلطان دیدار کند لذا غسل تعمید و شمشیر تمام شد.

آیت اله نواب: فرانسیس آسیسی را خوب می شناسم و اینکه شما به آن طریقه مرتبط هستید و لقب فرانسیس را انتخاب کردید و راه وی را دارید ادامه می دهید. در تمدن ما ایرانیها ۲۵۰۰ سال قبل پادشاه بزرگ ایرانی کوروش یهودیها را امان داد در بابل امکان مهاجرت داد تا از دست ظلم و ستم آزاد شوند. یهودیان تلمود بابلی را در سایه آن آرامش تهیه کردند. در زمان شاه عباس صفوی به ارمنی ها بهترین جاها در اصفهان برای ساخت کلیسا و مکانهای عبادی و زندگی آنها داد. ما کارنامه روشنی در برخورد با ادیان داریم. هیچوقت با ادیان درگیر نشدیم.

پاپ فرانسیس: خیلی زیباست.

نواب: تاریخ ایران مشحون از دیدار و گفتگو ست. طی ۲۰۰ سال گذشته جنگ در تاریخ ما نیست فقط دفاع است. صدام مقصر جنگ بود و سازمان ملل هم اعلام کرد. هیچوقت دنبال جنگ نبودیم. ما طرفدار جنگ در اوکراین نیستیم بر عکس آنچه که می گویند.

پاپ فرانسیس: این نابودی بخش بزرگی از بشریت است. برای همکاری کاردینال آیسو گیسو (رئیس نهاد گفتگوی ادیان) را توصیه می کنم و سفارش شما را می کنم.

نواب: برای اقدام عملی چه باید کرد؟ به فقرا و محرومین برای رفع فقر چه مسیحی و چه مسلمان چکار باید کرد؟

پاپ: باید جلوی فعالیت شرکتهای ساخت سلاح را بگیریم. اگر یکسال این شرکتها و کارخانجات تولید و فروش سلاح را تعطیل کنند با هزینه آن اصلا فقری باقی نمی ماند.

نواب: می توانیم کرسی کاتولیک را در دانشگاه ادیان فعال کنیم؟

پاپ: بله آماده ایم اینها را به گیسو می گویم. از کتابها و هدایای شما خیلی متشکرم. اینجا خانه شماست..

دیدار آیت الله نواب و هیئت همراه با پدر توماس سیمچزاک دبیر کل طریقه فرانسیسکن ها

آیت الله نواب و هیئت همراه ضمن بازدید از دانشکده الهیات و کتابخانه آن با دبیر کل طریقه فرانسیسکن ها پدر توماس سیمچزاک، مدیران و اساتید دیدار و ضمن حضور در یکی از کلاسهای درس در جمع دانشجویان سخنانی ایراد کردند.

در محل کتابخانه بیشتر منابع مربوط به فرانچسکن ها از قرن ۱۱ و ۱۲ می باشد. منابع دانشگاهها در رابطه با همان رشته ای است که تدریس می کنند.

آیت اله نواب:

دانشگاه ادیان و مذاهب تنها دانشگاه ادیانی جهان هست. ادیان هر کدام دانشگاهی برای خود دارند ولی جایی که همه ادیان را بررسی کند نداریم. در مقطع تحصیلات تکمیلی، فوق لیسانس و دکترا همه ادیان ابراهیمی و غیر ابراهیمی اعم از بودیسم، دائوئیسم، هندوئیسم، لائیسته، جنیسم، کنفوسیوس و شینتو را تدریس می کنیم و ۲۸ سال از تأسیس دانشگاه می گذرد. یک دانشکده ادیان و یک دانشکده برای مذاهب داریم و بقیه تطبیقی است. ۸۵ درصد دانشجویان ما غیر ایرانی هستند. در اجلاسهای گفتگوی ادیان شرکت داریم و اجلاسهای جامعه سنت ایجیدیو را نیز شرکت می کنیم.

درباره عرفان مسیحی کتاب نوشتیم و فصلی راجع به عارفان فرانچسکن دارد. احساس می کنم یکی از قوی ترین عرفان ها متعلق به فرانچسکن هاست.

پایان جنگهای صلیبی افتخار کمی برای شما نیست. شمار ارتباط امروز ما را با مسیحیت نبینید آنروز را ببینید که ما را دشمن خود می پنداشتند ولی قرآن هیچوقت مسیحیان را دشمن نمی داند. بیانیه شورای واتیکان دوم در ۱۹۶۵ تحولی در ادیان است. از آن سال به بعد در کلیسای کاتولیک هیچ نقطه سیاهی نیست. هیچ اهانتی به هیچ پیامبری و کتاب مقدس از این کلیسا برخواست و این نقطه آغاز روشنی بوده است. البته ما مسلمانان افتخار بزرگی داریم. ۱۴۰۰ سال قبل پیامبر عظیم الشان ما در قرآن همه را به گفتگو دعوت کرده است. بیائید روی کلمات مشترک با هم گفتگو کنیم. علمای ما در طول این ۱۴ قرن به این کلام وفادار بودند.

احساس نزدیکی با شما داریم. یک کنفرانس مشترک برگزار کنیم سه عارف فرانچسکن و سه عارف اسلامی را انتخاب کنیم و اندیشمندان و استیدی روی هر موضوع سخنرانی کنند.

برای شروع با وینار آغاز کنیم.

در هر صورت آماده ایم ۵-۶ نفر از پژوهشگران قم بیایند آسیسی کنفرانس را برگزار کنیم.

پیش نویس تفاهم نامه را از طریق سفارت ارسال می کنیم.

رسم دعوت می کنیم به ایران بیایید. از برگزاری اجلاس عارفان شیعه و فرانچسکن استقبال می کنیم.

رئیس دانشکده الهیات پدر رافائل: از سخنان شما در بین دانشجویان تشکر می کنیم. سخنان خوب و تشویقی برای دانشجویان ما بود. امید به آینده و از شرایط سخت که با آن مواجه هستیم شروع می شود. تحت تأثیر آینده نگری شما قرار گرفتیم که حاکی از ایمان عمیق و شناخت شماسست. خوشحال می شویم یک همکاری را با شما آغاز کنیم.

دیدار با پدر دیگو رومان سارتیو کوکارلا، رئیس موسسه مطالعات اسلامی - عربی

آیت الله نواب و هیئت همراه از موسسه مطالعات عربی اسلامی پیزایی بازدید و با پدر دیگو رومان سارتیو کوکارلا، رئیس موسسه ملاقات و گفت‌وگو نمودند.

دیه گو رومان رئیس اسپانیایی موسسه در استقبال از هیأت ضمن ابراز خرسندی از حضور هیأت ایرانی در محل موسسه گفت: موسسه ما با یکصد سال قدمت که ابتدا در تونس شکل گرفت تخصص مطالعات عربی و اسلامی است و جزو شبکه دانشگاه‌های رم و کوچکترین موسسه هستیم. حدود ۴۰۰۰۰ کتاب تخصصی داریم و برنامه واحدی در سه مقطع لیسانس، فوق لیسانس و دکترا با حدود ۵۰ دانشجو که تحت نظارت واتیکان فعالیت می‌کنیم. یک نشریه اسلام و مسیحیت داریم که در سال ۱۹۷۵ تأسیس شد. در زمینه چاپ کتاب، برگزاری کنفرانس‌های عمومی و آکادمیک، سخنرانی افرادی که از کشورهای مختلف می‌آیند از ایران هم دکتر شمالی اینجا سخنرانی داشتند. تنها موسسه واتیکانی هستیم که به مطالعات عربی و اسلامی اختصاص دارد. دانشجویان از کشورهای مختلف علاقمند به مطالعه اسلام اعم از افراد مذهبی و غیر مذهبی داریم. زبان عربی از سال اول برای دانشجویان تدریس می‌شود هدف ما اینکه بتوانند در رابطه با اسلام و مسیحیت کار کنند. برداشت صحیحی از سنت اسلامی داشته باشند. بیشتر توجه به اسلام سنی داده شده است ولی دانشجویان چند کورس در مورد شیعه فرا می‌گیرند. در ۱۴ قرن اخیر عدم درک متقابل زیاد بوده است.

آیت اله نواب: از توضیحات شما متشکرم دورادور از این موسسه اطلاع داشتم. بهترین رابطه را می توانیم با موسسه شما داشته باشیم. دانشجویان شما را برای چند ماه (دو- سه نفر) را بپذیریم متقابلاً دانشجویان خودمان را به اینجا بفرستیم

متن یادداشت تفاهم را از طریق سفارت ارسال می کنیم بررسی کنید اگر صلاح دانستید امضا کنیم.

رئیس مؤسسه گفت ما نسبت به دانشگاههای اوربانیانا، گریگوریانا و لاترانزه کوچک هستیم برای پذیرش دانشجویان مشکل داریم. وابسته به نهاد فرهنگ هستیم و مدارک مان مورد تأیید واتیکان است. تعداد ۸ استاد و ۷ کارمند داریم که از واتیکان حقوق می گیریم. هشتصد هزار یورو بودجه سالیانه داریم که کفاف نمی کند و نشست ها را با کمک خیرین برگزار می کنیم.

دانشگاه گریگوریانا یسوعی است که ۹۰ درصد دانشجویان مذهبی و کشیش هستند.

آیت اله نواب: شما خوب می توانید با جهان اسلام کار کنید. سفر پاپ به نجف و بحرین نشان داد خواهان روابط با جهان اسلام است. جهان امروز ما نیاز به این گفتگوها دارد. کار شما بسیار بزرگ است. دانشگاه شما می تواند به عدم شناخت جهان مسیحیت و اسلام کمک کند. باید تلاش کرد دو لشکر ترس و جهل را کنار زد.

اهل سنت هنوز وارد گفتگو ادیان نشده اند. باید تلاش کنیم آنها را وارد گفتگو کنیم. مشکلی با اهل سنت نداریم ولی می خواهیم وارد این روند بشوند. امیدوارم با همکاری نزدیک دستاوردهایمان بیشتر شود.

دیدار با لئوناردو سیلئو رئیس دانشگاه اوربانیانا :

آیت اله نواب ضمن ابراز خرسندی از این دیدار اظهار داشت: دانشگاه ادیان و مذاهب تنها دانشگاه ادیانی جهان هست. ادیان هر کدام دانشگاهی برای خود دارند ولی جایی که همه ادیان را بررسی کند نداریم. در مقطع تحصیلات تکمیلی، فوق لیسانس و دکترا همه ادیان ابراهیمی و غیر ابراهیمی را تدریس می کنیم و ۲۸ سال از تأسیس دانشگاه می گذرد. یک دانشکده ادیان و یک دانشکده برای مذاهب داریم و بقیه تطبیقی است. ۸۵ درصد دانشجویان ما غیر ایرانی هستند. در اجلاسهای گفتگوی ادیان شرکت دارم و اجلاسهای جامعه سنت ایجیدیو را نیز شرکت می کنم.

آمادگی برگزاری گفتگوهای دوره ای و تبادل هیأتی از اساتید و دانشجویان دکترا جهت نشست های خود را داریم. از رئیس محترم دانشگاه دعوت می کنم و اینکه هیأتی را به ایران بفرستید.

رئیس دانشگاه اوربانیانا: برای ما حائز اهمیت است که با مسلمانان رابطه برقرار کنیم. ما باید به جلو و آینده نگاه کنیم. دانشگاه هم وظیفه اش این است. اسلام و مسیحیت این ظرفیت را دارند. باعث خوشحالی من است که با شما همکاری کنیم. دانشگاه ما حدود ۱۵۰۰ دانشجو دارد که ۴۰ درصد از آسیا، ۴۰ درصد از افریقا و ۲۰ درصد بقیه از سایر نقاط جهان هستند. این دانشگاه یک شاخصه مهم آن فعالیت بین المللی اش هست.

از ۱۱۰ کشور دانشجوی داشتیم و نگاه بین المللی ما برای کمک به کشورها و چالشهاست. دنیای مدرن پیچیدگیهای زیادی دارد و ما باید راه حل های این موضوعات را پیدا کنیم. وجه اصلی دانشگاه نحوه تبادل و ارتباط با ادیان و کشورهای مختلف است. تعداد ۴ دانشکده فلسفه، علوم کلامی، فقه کلیسایی و حقوق کلیسا را داریم و ۱۰۸ موسسه وابسته زیر نظر ما هستند. روابط با ادیان غیر مسیحی و گفتگوی ادیان و فرهنگها را داریم. تعداد ۲۰۰ استاد داریم. آمادگی همکاری و تبادل دانشجوی را داریم و بنده شخصا به ایران خیلی علاقه دارم.

آیت اله نواب: دنیا به سمتی می رود که نیاز به گفتگوی ادیان داریم. نسلهای جدید جزم اندیش نیستند و حرفهای قطعی را از ما نمی پذیرند. تغییرات در دنیا بنیادین است. زمینه روابط ادیانی باید فراهم شود. ما ادیان ابراهیمی را یک دین می دانیم. ان الدین عندالله الاسلام با این تعبیر همه ادیان ابراهیمی مسلمان هستند یعنی همه تسلیم خدا هستند. حضرت ابراهیم گفت شرکی به خدا ندارم و حتی پیامبر ما مدعی دین جدیدی نشد بعثت لاتمم مکارم الاخلاق، مبعوث شدم تا خوبی بقیه پیامبران را کامل کنم. جوهر دین یکی است.

دنیا مشحون از تعصب و تنفر در ادیان بوده است. بیانیه شورای واتیکان دوم در ۱۹۶۵ تحولی در ادیان است. از آن سال به بعد در کلیسای کاتولیک هیچ نقطه سیاهی نیست. هیچ اهانتی به هیچ پیامبری و کتاب مقدس از این کلیسا برنخواست و این نقطه آغاز روشنی بوده است. البته ما مسلمانان افتخار بزرگی داریم. ۱۴۰۰ سال قبل پیامبر عظیم الشان ما در قرآن همه را به گفتگو دعوت کرده است. بیائید روی کلمات مشترک با هم گفتگو کنیم. علمای ما در طول این ۱۴ قرن به این کلام وفادار بودند.

در تمدن ما ایرانیها ۲۵۰۰ سال قبل پادشاه بزرگ ایرانی کوروش یهودیها را امان داد در بابل امکان مهاجرت داد تا از دست ظلم و ستم آزاد شوند. یهودیان تلمود بابلی را در سایه آن آرامش تهیه کردند. در زمان شاه عباس صفوی به ارمنی ها بهترین جاها در اصفهان برای ساخت کلیسا و مکانهای عبادی و زندگی آنها داد.

دانشمندان ما درباره سایر ادیان غیر ابراهیمی کار کردند. ابوریحان بیرونی کتاب تحقیق مال الهند را نوشته است در زمان صفویه محفلی بنام صفاخانه محل گفتگوی علمای مسیحی و مسلمان را ساخت. یهودیان در همه جای ایران در آرامش زندگی می کردند همچنین مسیحیان و زرتشتیان، سابقه کشتار و دست درازی ایرانیان به سایر ادیان در تاریخ ما وجود ندارد.

یکی از برنامه های مشترک یک تور از شمالی ترین نقاط تا جنوبی ترین بخش کشور تا کلیساهای ایران را ببینید. کلیساهایی با قدمت بیش از هزار سال داریم.

مسیح را رسول خدا، پیام خدا می دانیم. کلمه خدا که به مریم القا شده است. عیسی مسیح پیامبر ماست. اهمیت قم بخاطر اینکه مرکز علمی شیعیان جهان است. شیعیان هیچگونه احساس تنفیری نسبت به دیگران ندارند و نسبت به بقیه تعالیم باز و وحدت بخش هستیم نه تنفر آفرین. شهری بین المللی که از ۱۵۰ کشور جهان دانشجوی در آنجا هستند.

هدف بیانیه دانشگاه ما کاهش آلام بشری است. آماده ایم با همه بشریت گفتگو کنیم. دانشگاه ادیان آموزش می دهد نباید از دیگران ترسید ترس و جهل دو لشگری هستند که به بشریت حمله می کنند. وقتی از همدیگر شناخت نداریم به یکدیگر حمله می کنیم. بیش از ۷۰ جلد کتاب راجع به مسیحیت تألیف و ترجمه و چاپ کردیم. انسان تشنه معنویت و اخلاق است.

رئیس دانشگاه: دانشگاه ما و شما کار می کنند بر این دو ارتش جهل و ترس پیروز شوند.

آیت اله نواب: ما معتقدیم به طور جدی تر باید همکاری کنیم و بهره عملی جلسات ما داشت ه باشد و به یک گفتگوی منتج شود.

پیشنهاد ما امضای یادداشت تفاهم همکاری است و اگر متن آماده دارید آماده امضا هستیم و قرار سفر را الان بگذاریم.

رئیس دانشگاه: در تفاهم نامه که می خواهیم امضا کنیم قید کنیم هیأتی از طرف شما به اینجا بیایند و ما با آنها آشنا شویم و این برای ما مهم است که دانشجویان ما بدانند با سایر ادیان رابطه داریم. هر قدمی بر ای همکاری برداریم برای آیندگان است و گفتگو یعنی همین.

ایشان در ابتدای دیدار میلاد حضرت مهدی موعود را به هیأت ایران تبریک گفتند و افزودند هیچ دینی نیست که منتظر منجی نباشد. همه انسانها نیازمند عفو خداوند هستیم.

دیدار با مسئولین جامعه سنت ایجیدیو

آیت اله نواب: دانشگاه ادیان و مذاهب تنها دانشگاه ادیانی جهان هست. ادیان هر کدام دانشگاهی برای خود دارند ولی جایی که همه ادیان را بررسی کند نداریم. بیش از ۷۰ کتاب به زبان فارسی در مورد مسیحیت منتشر کردیم بدون اینکه کسی از ما بخواهد یا دستور دهد یا پولش را بدهد این تشخیص خودمان بوده است. در مسیر گفتگوی ادیان سن ایجیدیو را سازمان خودمان می دانیم چندین نوبت در اجلاس های شما شرکت کردم. اجلاسها در عراق، آلمان، اسپانیا، تیرانا، ایتالیا، آسیسی و غیره حضور داشتیم. انشگاه ادیان ظرفیت بزرگی دارد که سنت ایجیدیو بتواند استفاده کند و بتوانیم با کمک همدیگر در زمینه گفتگو و صلح بیشتر در ارتباط باشیم. اهداف ما اشتراکات زیادی دارد. بند اصلی بیانیه دانشگاه ما رفع آلام بشری است خیلی همکاری می توانیم با یکدیگر داشته باشیم. دانشگاه ما غیر دولتی است شما هم غیر دولتی هستید بنابراین هیچ منعی برای همکاری نداریم روابط سیاسی هم نباید مانع باشد چون ما با این حوادث همراه نیستیم از اقدام آتش زدن و به هم ریختن شهرها هم راضی نیستیم نگاه ما به زن با نگاه دیگران متفاوت است. تنها دانشکده مطالعات زنان را در ایران داریم و محترم ترین موجود نزد ما زن است. ایران کشوری با تنوع قومیتی، دینی، مذهبی و فکری است. دیدگاههای سیاسی مختلف، هیچکس نمی تواند به ما بگوید به کشور شما نمی آیم چون این مشکلات هست. مگر در ایتالیا مشکلات نیست مگر وقتی برای گفتگوی ادیان می آئیم مواضع سیاسی دولت ایتالیا را می بینیم. ما هم با جنگ مخالفیم. برای مبارزه با آلام بشری کار می کنیم. به جنگ اوکراین و روسیه اعتراض

داریم و قبول نداریم و به نفع هیچکس نمی دانیم. جنگ در هر منطقه ای را باعث نا امنی می دانیم. افتخار داریم توطئه داعش در سوریه و عراق را خنثی کردیم. با صراحت می گوئیم با اشغالگری آمریکا در جهان مخالفیم. از جنگ فقرا و ثروتمندان بدمان می آید تبعیضی در مخالفت با جنگ نداریم. از آمریکا ترسی نداریم. بیست سال حضور در افغانستان جز خرابی و نابودی کار دیگری نکردند ثمره حضورشان دادن کشور به طالبان بود کسانی که مانع تحصیل دختران در افغانستان شدند. هفتصد هزار دانش آموز افغانستانی در ایران رایگان تحصیل می کنند ولی در کشور خودشان دختران حق تحصیل ندارند. ۶۵ درصد دانشجویان ما دختر هستند. بشدت طرفدار حقوق زن هستیم. معتقدیم پیامبر ما به معراج رفت. اگر مردی به معراج رفت از دامن یک زن رفت.

رئیس سنت ایجیدیو: تشکر بابت صحبت‌هایی که در رابطه با صلح داشتید و لطفی که نسبت به ما دارید. ارزش زیادی برای صلح قائل هستیم چون در لحظات خاصی قرار داریم. نسلی در اروپا شاهد جنگ جهانی دوم بوده است. ۵۰ میلیون نفر مردند آخرین شاهدان این جنگ در حال مردن هستند. قانون اساسی ما توسط کسانی نوشته شد که این واقعه غم انگیز را دیدند. در ایتالیا با جنگ به عنوان ابزاری برای حل مشکل مخالف هستند. نفی جنگ در قانون اساسی ما وجود دارد. معتقدیم حل مشکلات جهانی توسط سازمان‌های چند جانبه باید باشد. از جنگ اوکراین به سمت دیگری حرکت می کنیم. تمام اروپا به اوکراین تسلیحات می دهد و چشم اندازی برای توقف جنگ نمی بینیم. مردم اوکراین خیلی رنج می برند. تفاوتی برای جنگ قائل نیستیم میراث جنگ مسموم است. جنگ باعق=ث خرابی است و سودی ندارد.

در افکار عمومی سعی می کنیم مروج صلح باشیم. در ماه نوامبر تظاهرات ضد جنگ را هماهنگ کردیم و جنبش صلح در اروپا در حال گسترش است. صدای صلح ضعیف است ولی مردم زیادی در جستجوی آن هستند.

ما مروج اظهارات پاپ هستیم که از ابتدای جنگ خواستار توقف سلاح ها بود. سعی کردیم به منطق جنگ نه بگوئیم. همیشه در جنگ ها سعی استفاده ابزاری از دین می کنند که ما باید به عنوان مردان خدا مانع نابودی مردم باشیم.

مسئله مهم برای ما در مورد افغانستان کریدور انساندوستانه برای خروج و کمک به آوارگان افغانی با کمک دولت ایتالیا بود که عده ای را به عنوان پناهنده به اینجا آوردیم و بیشتر آنها زن هستند.

سازمان ما نسبت به دولت سیاست آزاد دارد خیلی ما را با دولت ایتالیا یکی می دانند. الان دولتی راستگرا بر سر کار است که خیلی ما هم خوشمان نمی آید. سیاست دولت با جامعه ما فرق می کند تمایز قائل شدن بین این دو خیلی خوب است.

آیت اله نواب: پاپ را معجزه تاریخ می دانم. تفکر فوق العاده پیشرو و شجاعانه دارد. تفکرات سنت ایجیدیو را دارد به فکر فقرا، مردم و صلح است. برای معرفی سنت ایجیدیو بیشتر باید کار کرد. کار آکادمیک و دانشگاهی انجام شود.

پیشنهاد امضای تفاهم نامه همکاری با شما را دارم. از طریق سفارت متن پیشنهادی را ارسال می کنیم. زمینه های همکاری بسیار خوبی در طرفین وجود دارد می توانیم در زمینه موضوعات ذیل با هم همکاری کنیم:

- هیأتی از سنت ایجیدیو به عنوان میهمان دانشگاه به ایران بیایند
- ترجمه کتابی در رابطه با سنت ایجیدیو به فارسی
- تز دکتر اراجع به سنت ایجیدیو توسط دانشجویان ما
- تعداد ۵ نفر از دانشجویان دکترا در اجلاسهای شانلانه شما شرکت کنند .

دیدار با رئیس آکادمی پاپی مریم شناسی پدر استفانو چکین:

رئیس آکادمی مریم شناسی و همکاران وی ضمن استقبال و خوش آمد گویی به هیأت گفت: خانه مریم، خانه ای است که همه فرزندان خدا را می پذیرد. مهم این است که معتقدان به خدا اینجا ملاقات می کنند.

آکادمی پاپی مریم شناسی جزو دستگاه واتیکان است و کار ما هماهنگی با محققین سراسر جهان است و به دانشگاههای پاپی کمک می کنیم. در بخش تحقیقات با اکثر دانشگاههای جهان همکاری داریم و حدود ۶۰۰ تا ۱۰۰۰ دانشجو با توجه به رشته تحصیلی شان داریم. دوره مسیح و اسلام درباره شخصیت حضرت مریم را با حضور ۵۰۰ دانشجو بصورت آنلاین برگزار کردیم. با مسلمانان کمیسیون مشترک حضرت مریم را داشتیم. ما همه مسلمانان مسیحیان، مذاهب و گروههای مختلف را می پذیریم. وظیفه ما به عنوان مقر مقدس این است که بتوانیم به دانشگاه شما کمک کنیم.

آیت اله سید ابوالحسن نواب رئیس دانشگاه ادیان و مذاهب قم: دانشگاه ادیان و مذاهب تنها دانشگاه ادیانی جهان هست. ادیان هر کدام دانشگاهی برای خود دارند ولی جایی که همه ادیان را بررسی کند نداریم. در مقطع تحصیلات تکمیلی، فوق لیسانس و دکترا همه ادیان ابراهیمی و غیر ابراهیمی را تدریس می کنیم و ۲۸ سال از تأسیس دانشگاه می گذرد. یک دانشکده ادیان و یک دانشکده برای مذاهب داریم و بقیه تطبیقی است. ۸۵ درصد دانشجویان ما غیر ایرانی هستند. بیش از ۷۰ کتاب به زبان فارسی در مورد مسیحیت منتشر کردیم بدون اینکه کسی از ما بخواهد یا دستور دهد یا پولش را بدهد این تشخیص خودمان بوده است. در اجلاسهای گفتگوی ادیان شرکت داریم و اجلاسهای جامعه سنت ایچیدو را نیز شرکت می کنم.

ترس و جهل باعث جدایی ما از یکدیگر می باشد. برای بشریت احترام قائلیم و به فکر ناملايمات هستیم که بشریت با آن درگیر است. تلاش ما بر طرف کردن آلام بشری است از حضرت مریم(س) طلب می کنیم.

ما شیعه مسلمان هستیم و برای حضرت مریم احترام زیادی قائلیم. دومین اسم در بین زنان ایران نام مریم است. سوره مریم در قرآن و دهها آیه درباره ایشان هست. مریم همه هستی ماست. مریم عذرا است، پاک ترین گوهر روی زمین است. مادر همه خوبیهاست. قرآن راجع به هیچ زنی به اندازه حضرت مریم وصف و آیه ندارد. یاد و نام مریم باید زنده نگه داشته و فرزندان ما با مریم آشنا شوند پاکی وی در هر جامعه ای باید معرفی شود.

استفانو چکین رئیس آکادمی: مریم نمونه ای از خداست و بدین خاطر شناخت مریم اهمیت زیادی دارد. بزرگترین شر جهان نادانی است بدین دلیل دانشگاهها که سازندگان آینده هستند باید با هم همکاری کنند. تنها آکادمی بین المللی واتیکانی هستیم. کاردینال مسئول نهاد فرهنگ سفارش کردند با شما همکاری کنیم.

ما باید بخشی برای آزاد کردن مریم از مافیا تأسیس کنیم، آزاد کردن انسان از همه اشکال بردگی برای ادیان به شکل نادرست از مریم استفاده می کنند و در چهره دین دست کاری می کنند. ادیان باید با هم در جهت یک اطلاع رسانی صحیح همکاری کنند.

آیت اله نواب: برای ما مهم است با یکدیگر همکاری کنیم. آمادگی امضای تفاهم نامه داریم از طریق سفارت متن پیشنهادی را ارسال می کنیم. از شما دعوت می کنم به ایران بیائید.

دیدار با مونسنیور خالد عکاشه رئیس دفتر اسلام نهاد گفتگوی بین ادیان:

در دیدار با مونسنیور خالد عکاشه رئیس دفتر اسلام نهاد گفتگوی بین ادیان نیز در رابطه با دانشگاه و فعالیت های بین المللی آن توضیحات مفصلی داده شد و موضوع امضای تفاهم نامه نیز مطرح و حتی همکاری سه جانبه با کره جنوبی هم نیز طرح شد.

خالد عکاشه در این دیدار ضمن خوشامد گویی از طرف رئیس نهاد گفت این نهاد با همه ادیان در حال گفتگو است. بغیر از یهودیت بخاطر مسائل تاریخی است که با آنها نمی توانیم گفتگو داشته باشیم. مهمترین بخش شورای ما ارتباط با مسلمانان و کشورهای اسلامی است. البته با بودائیسیم، هندوئیسیم و سایر مذاهب هندی هم گفتگو داریم. عکاشه در پایان این دیدار گفت ما به عنوان نهاد گفتگوی ادیان یک واقعیت علمی و آکادمیک نیستیم کاری که می توانیم بکنیم حوزه های علمیه کاتولیک را با قم به هم نزدیک کنیم.